

Stanje proučavanja umjetnosti medalje u Hrvatskoj

Hrvatska je ne samo domovina značajnoga broja kako velikih medaljera, tako i skromnijih majstora rezača od 15. st. do danas, nego se u njoj već odavna počelo s proučavanjem medaljerstva. Tematika je oduvijek bila raznolika, upravo kao i same medalje. Možemo kazati da je malo toga ostalo neobrađeno, ali se, što je prirodno, osobita pažnja posvećivala opusu najznačajnijih umjetnika. Broj autora, knjiga ili članaka upravo je iznenađujući. Među piscima spomenimo imena kao što su K. Angeli-Radovani, I. Bach, M. Bonačić-Mandinić, B. Crlenjak, I. Dolenc, C. Fisković, H. Göricke-Lukić, Ž. Janeš, M. Karlovčan-Subić, B. Kopač, V. Kopač, Gj. Krasnov, H. Lederer, V. Maleković, D. Mandl, R. Matejčić, V. Mažuran-Subotić, B. Mesinger, I. Mirnik, M. Montani, S. Pačarić, M. Peić, K. Prijatelj, B. Prister, J. Purić, I. Rengjeo, D. Schneider, A. Starčević, A. Šegrc, K. Tonković, I. Uzorinac, V. Vuletić-Vukasović, V. Zlamalik, B. Zmajić i drugi, a od stranih autora tu su A. Armand, F. Burger, L. Donati, C. Fabriczy, L. Forrer, G. Hill, H. W. Krufft, G. Majer, A. Patrignani, A. Rant, W. Rolfs, C. Stockert, J. Švajncer, N. Todorović, Viktor Emanuel III. Savojski, kralj Italije itd. Predmeti proučavanja gore navedenih pisaca bile su najrazličitije medalje i drugi predmeti koji se ubrajaju u medaljerstvo. Tematika varira od renesansnih medalja pa sve do najnovijih tvorevina, a nisu zanemarivane ni skromne markice, žetoni, vatrogasne kolajne i odličja. Obrađivalo se pojedine medaljere, a od vremena do vremena su se tiskali izložbeni katalozi. Nekolicina suvremenih umjetnika pisala je o svom pristupu medalji. Vrlo su rano i hrvatski medaljeri, npr. Meštrović 1963. god. u Parizu, uzeli učešća u međunarodnim i svjetskim izložbama koje priređuje FIDEM (Fédération internationale de la médaille) te je tako naša medalja izišla u svijet na velika vrata.

Važni su i katalozi nekih muzejskih zbirki raznorodnog materijala. Najviše se ipak zanemario najbrojniji i najskromniji materijal, a to su svetačke medaljice, dostupne najširim slojevima našega naroda. Tu i tamo se naiđe na kakav rad austrijskih ili mađarskih numizmatičara s tom tematikom.

Pogledamo li unatrag na sve što je u posljednjih sto i pedeset godina učinjeno na proizvodnji, promicanju te proučavanju umjetnosti medalje, možemo u neku ruku biti zadovoljni. Plakete i medalje su izrađivali veliki hrvatski umjetnici, a tradicija se nastavlja i dalje buja zavidnim intenzitetom.

Nekolicina umjetnika se skoro sasvim posvetila tom polju, drugi tek s vremena na vrijeme onamo navraćaju. Medalje su također izrađivali vješti majstori rezbari, ali i skromniji obrtnici. Stoga dio našeg medaljerskog naslijeđa pripada umjetnosti, a dio obrtu.

Prvenstvo u proučavanju hrvatskih medaljera pripada, bez sumnje Ivanu pl. Kukuljeviću-Sakcinskom (1858.), koji je pisao o Pavlu Dubrovčaninu i Franji Vranjaninu. Pavao Dubrovčanin, auktor malog broja medalja, zanimao je i naše i strane stručnjake (Rešetar, 1925., str. 307.; Donati, 1927.-1929.; Fisković, 1949.; Mimica, 1994., str. 400.). Zanimljiva je činjenica da su o velikom hrvatskom kiparu Franji Vranjaninu, odnosno u svijetu poznatome Francescu Laurani, kao kiparu, ali i kao medaljeru, temeljito pisala trojica Nijemaca, dvojica u prvom desetljeću 20. st. (Burger, 1907.; Rolfs, 1907.), a jedan krajem 20. st. (Krufft, 1995.). O njemu postoji dosta literature i na talijanskom jeziku (npr. Chiarini, 1966.). No, ništa manje značajna su i poglavlja o njemu u standardnim djelima o umjetnosti renesansne medalje (Bolzenhan, 1840., str. 74.; Friedlaender, 1882.; Heiss, 1882.; Armand I, 1883., str. 40.; II, str. 287. Fabriczy, 1903.; Forrer III, 1907., str. 339-343.), ali i Ivo Uzorinac (Uzorinac, 1965.)

Tijekom 20. st. medaljerstvom su se bavili mnogi pisci. Manje ih je bilo povjesničara umjetnosti ili pripadnika neke srodne struke, a većim dijelom su bili iz drugih struka. Stazu na tom širokom polju utrljali su nam Dragutin Mandl, i sam u neku ruku medaljer, Hinko Lederer, Ivan Rengjeo i Ivo Uzorinac. Potonji je Kerdića predstavio i na I. međunarodnom numizmatičkom kongresu u Londonu 1938. god. (Uzorinac, 1938.) Među domaćim piscima iz druge polovice 20. st. osobito zaslužnim za proučavanje umjetnosti medalje istaknimo Vinka Zlamalika (Kopač, V., 1982. a), koji je znao dostojno predstaviti hrvatsku medalju kako kod kuće, tako i u Njemačkoj. Imena oca i sina, Viktora i Berislava Kopača, ostaju neizbrisiva. Bili su rafinirani sakupljači i dobri pisci. Najviše članaka o medaljerima zahvaljujemo ocu, Viktoru Kopaču. Ne bismo smjeli zaboraviti Gjuru Krasnova, nekadašnjeg predsjednika Hrvatskog numizmatičkog društva, također vrlo plodnog numizmatičkog pisca. Mnogo zasluga ima Vesna Mažuran-Subotić, kako za izlaganje medalja, tako i na polju objelodanjivanja značajnog materijala. Bog-

dan Mesinger nam uvijek otvara nove poglede na umjetnost i funkciju medalje. Spomenimo, između ostalog, njegov *Traktat o medalji* (Mesinger, 1987.), ali nažalost i neobjavljenu veliku knjigu o medalji, rukopis koji godinama čami negdje u tiskari *Naša djeca* ili u nekadašnjem *Muzejskom prostoru*.

Obrađivane su mnoge teme. O medaljama s hrvatskim grbovima iz 16.-18. st. također se dosta pisalo (Dolenec, 1988.; 1993.). Medalje izrađivane za Dalmaciju, najčešće one nastale u vrijeme mletačke vladavine, predmet su priličnog broja radova (Stockert, 1924.; Majer, 1930.; Kapor, 1967.; Krasnov, 1964. a; Mirnik, 1996. b; Voltolina, 1998.), a isto tako i dubrovačke (Rešetar, 1924, str. 517-550.; 1925., str. 305-319.; Mimica, 1994.) i zadarske medalja (Mirnik, 1986.). Nije zaboravljena ni Istra (Paoletti, 1996.) te Rijeka i Kvarner (Matejčić, 1959.; 1964.). Obrađivane su medalje iz vremena francuske okupacije (Patrignani, 1931.; Colić, 1953.; *DOBA francuske uprave* 1989.; Mirnik, 1999.).

Posebna poglavlja su medalje nastale godina 1848./49. i medalje bana Josipa baruna, kasnije grofa Jelačića, koja odavna zaokupljaju naše pisce (Dolenec, 1981.; 1985.; Mirnik, 1991. c; 1992. c; 1999. f; 1999. g). Iz kasnijeg razdoblja obrađene su medalje nekadašnje Vojne krajine (Lederer, 1958.; Mirnik, 1991. a). I. Bach obradio je jedan Fernkornov medaljon iz MUO (Bach, 1959.), a od pojedinačnih medaljica objavljena je ona iskovana za Tabor u Istri 1871. god. (Krasnov, 1964.).

U Zagrebu su tijekom 2. polovice 19. stoljeća djelovala dvojica rezbara, stariji, Franjo Kares rodnom iz Moravske (Mirnik, 1988. a; 1995. c; 1998. c) i mlađi, domaći sin Josip Radković (Mandl, 1957. a; Mirnik, 1998.; 1998. a). O njima još malo znademo, pa se nadamo novim istraživanjima i saznanjima.

Trojica velikih medaljera blistavo su označila razdoblje secesije, Rudolf Valdec (Mandl, 1957.; Mirnik, 1989. a; Popović, 1989.; Mažuran-Subotić, 1997.), Robert Frangeš-Mihanović (Lederer, 1939.; Marković, 1954.; Mirnik, 1989.; 1990. a; 1991. b) i dijelom Ivo Kerdić (Uzorinac, 1938.; Peić, 1954.; Mandl, 1958.; 1959.; Montani, 1958.; Mirnik, 1990.; Mažuran-Subotić — Roje-Depolo, 1993.; Mažuran-Subotić, 1997. a; 1998.). O njima se dosta pisalo za njihova života i djelovanja, naročito u dnevnom i tjednom tisku, ali i nakon njihove smrti. Obrađivani su svaki pojedinačno, ali i kao skupni fenomen (Adamec, 1965.; 1972.; 1989.; Mažuran-Subotić, 1987.; Mirnik, 1989. c).

Krug povremenih medaljera tijekom prve polovice 20. st. se povećava. To su, abecednim redom, Grga Antunac (Zlamalik, 1956.), Frane Cota (Roje-Depolo, 1997.), glasoviti animalist Branislav Dešković (Kopač, V. 1984.), Ivan Jeger (Krasnov, 1963. b), Robert Jeana Ivanović (Mažuran-Subotić, 1990. a), Frano Meneghello Dinčić (Todorović, 1964.) te Ivan Meštrović (Zlamalik, 1962. a; Mirnik, 1993. g; 1997.). Tu se među medaljerima pojavljuju dvije dame, plemenitašica Hermina Ferić (Mažuran-Subotić, 1993.) i kiparica Mila Vod (Todorović, 1969., Mažuran-Subotić, 1990.).

Tema proučavanja bili su predstavnici starije, pomalo decimirane, i aktivne srednje i mlađe generacije hrvatskih medaljera, odnosno kipara, koji su tu i tamo izrađivali medalje, pa tako Kosta Angeli-Radovani (Kopač, V., 1970. a; Tonković, 1992.; Krasnov, 1997.), Ivica Antolčić (Krasnov, 1991. b), Emil Bohutinsky (Krasnov, 1991. a), Kruno Bošnjak (Kopač, V., 1983.; Krasnov, 1992.), Zdravko Brkić (Krasnov, 1993.), Vera Dajht-Kralj (Kopač, V., 1981. a), Stjepan Divković (Mirnik, 1999. b), Ksenija Kantoci (Mažuran-Subotić, 1992.), Šime Klaić (Krasnov, 1996.), Đurđica Kovačićek (Krasnov, 2000.), Maja Krstić-Lukač (Krasnov, 1996. a), Frano Kršinić (Mažuran-Subotić, 1988.), Stevo Luketić (Krasnov, 1994. b), Velibor Mačukatin (Kopač, V., 1982.; Krasnov, 1989.), Vladimir (Krasnov, 1998. b) i Damir Mataušić (Vukić, 1993.; Krasnov, 1994. a; 1998. a; Mesinger, 1998.), Antun Motika (Krasnov, 1986. b; Schneider), Stjepan Planić (Mažuran-Subotić, 1987. b), Vanja Radauš (Zlamalik, 1958.; 1961, Kopač, V., 1962, Krasnov, 1963. a; Mesinger, 1993. a), Stipe Sikirica (Kopač, V., 1983.; Krasnov, 1990.), Ante Starčević (Krasnov, 1984.) i drugi. O Želimiru Janešu postoji mnogo objelodanjenog materijala (Kopač, V., 1964.; 1965.; 1970.; 1981.; Mesinger, 1972.; Hruškovec, 1980.; Maroević, I., 1980.; Čačić, 1984.; Kopač, B., 1984.; Krasnov, 1988. a; Mesinger, 1989.). Prvenstveno su tu katalozi izložaba na kojima je izlagao svoje medalje i taktile. Nažalost, radi propasti tiskarskog poduzeća Janeš nije doživio tiskanje vrijedne monografije iz pera J. Bratulića (Bratulić, 1992.). Posebno je otkriće Vladimir Marenić, umjetnik kratka i tragična života te nerazjašnjene smrti. On je auktor nekoliko zapaženih plaketa i medalja (Karlovčan-Subić, 2000.), koje su se radi inicijala VM, kakav rabe i neki drugi medaljeri, katkada krivo atribuirale.

S vremena na vrijeme neki su naši suvremeni, gore spomenuti medaljeri, znali uzeti u ruke pero i pisati o medaljama, tako npr. Kosta Angeli-Radovani (Angeli-Radovani, 1985.), Želimir Janeš (Janeš, 1976.; 1986.), Brane Crlenjak (Crlenjak, 1987.) te Ante Starčević (Starčević, 1989.).

Prigodnih medalja imamo uistinu vrlo mnogo. Iskovane su za najrazličitije prigode i u najrazličitije svrhe. Tu su medalje Koprivnice (Brozović, 1961.), podunavskih Švaba (Geiger, 1990.), Senja (Krajač, 1960.), itd. Vrlo mnogo takvih spomenica objelodanjeno je u Biltenu Hrvatskog numizmatičkog društva, odnosno Obolu, u raznim izložbenim katalozima ili novinama, ali ih sada nismo uzimali u obzir.

Najpopularnije medaljice su svetačke medaljice, tijekom više stoljeća dostupne najširim slojevima puka. One se često nalaze, ali nam nedostaje literatura po kojima bi se mogle svrstavati i datirati. Nešto naših svetačkih medaljica je ipak objelodanjeno, tako dubrovačke (Rešetar, 1924.; 1925.; Mimica, 1994.; Mirnik, 1994. a), sinjske (Kopač, V., 1967.), trsatske (Mirnik, 1992. a; Dobrinčić, 1999.) te Zagrebačke nadbiskupije (Mirnik, 1995. a). I na tom polju moramo uložiti mnogo truda, bez obzira na činjenicu jesu li rad nekog značajnog majstora kao npr. Kerdića ili nekog anonimnog obrtnika.

Među medalje se često ubrajaju i odličja. Proučavaju se naša odličja, odličja drugih zemalja, ali i odličja uopće (Pačarić, 1986.; 1989.; Beštak, 1993.; 1993.; 1996.; 1997.; 1998.; 1999.; Krasnov, 1991.; 1996. b; Prister, 1992.; 1993.; 1994.; 1996.; 1997.; 1997. a; 1998.; 2000.) te društvene, športske oznake, značke i odličja (Borošak-Marijanović — Prister, 1987.; Prister, 1990.; 1991.) kojima se bavi faleristika. Jedan od najvećih sakupljača odličja, Veljko Malinar, čija zbirka danas krasi Hrvatski povijesni muzej u Zagrebu, ujedno je i dosta toga pisao. Neki su rukopisi objelodanjeni tek nakon njegove smrti (Malinar, 1990.; 1992.; 1996.; 1997.; 1998.; 1999.). Dio naše kulturne i ekonomske povijesti su i neugledni žetoni i markice (Krasnov, 1999.).

Medalje i plakete najčešće možemo vidjeti kao sastavni dio neke šire koncipirane izložbe, bilo da je riječ o jednome ili više umjetnika. Izložba *Medalja u Hrvatskoj*, popraćena dobrim katalogom, ubraja se među najvažnije te vrste (Zlamalik, 1964.; Bach, 1965.). Prvi put nakon 2. svjetskog rata, ili kod nas uopće, ona je pružila detaljan uvid u hrvatsku medalju od renesanse do polovice 20. st. Memorijali, kakvi se održavaju u počast Ive Kerdića, postali su najznačajnija manifestacija na kojoj se redovito moglo pratiti razvoj suvremenog medaljerstva i sitne plastike, ali i zatvoreni opus nekih starijih majstora (Zlamalik, 1980.; Dolenc, 1981.; Mesinger, 1987.; 1987.; 1993.; 1993. a). Posebno je bila važna prva takva izložba koju je Vinko Zlamalik prvo pokazao u domovini (Zlamalik, 1980.), a poslije i u Berlinu (Zlamalik, 1981.). Vrlo je lijepa bila izložba *Dvanaest hrvatskih medaljera* god. 1988 (Krasnov — Mažuran-Subotić). Među autorskim izložbama istaknimo one Damira Mataušića (Vukić, 1993.; Mesinger, 1998.).

Najvažnija izložba medalja iz cijeloga svijeta je izložba FIDEM-a (*Fédération internationale de la médaille*), a održava se svake druge godine na nekom drugom mjestu. Godinama su neki naši medaljeri nastupali u sklopu umjetnika iz nekadašnje države. Od priznanja Hrvatske kao samostalne države, zauzimanjem Marka Jonesa, jednog od ponajboljih stručnjaka za medalju, od nedavna ravnatelja velikog muzeja *Victoria and Albert* u Londonu, hrvatski su medaljeri mogli zasebno zastupati svoju domovinu, tako u Londonu 1992. god. (Mirnik, 1992.), Budimpešti 1994. god. (Mirnik, 1994.) itd.

Medalje su se skupljale i skupljaju se i danas, kako u muzejima, tako i u privatnim zbirkama. Najveća zbirka povijesne medalje je zbirka Arheološkog muzeja u Zagrebu. Gliptoteka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti čuva veliko bogatstvo medaljerskih proizvoda velikog broja naših umjetnika i često ih izlaže. Hrvatski povijesni muzej i Moderna galerija također posjeduju značajne zbirke plaketa i medalja, a malo je muzeja diljem Hrvatske u kojima ih ne bi bilo. Od privatnih zbirki novijeg doba istaknimo zbirku Dragutina Mandla, koja je polovicom šezdesetih godina 20. stoljeća skoro čitava otkupljena za Modernu galeriju te veliku zbirku Kopač, koja se nalazi u numizmatičkoj zbirci Arheološkoga muzeja u Zagrebu kao donacija.

Literatura

- Adamec, A.**, Robert Frangeš-Mihanović. Život i djelo, (Magistarska radnja), Zagreb 1965.
- Adamec, A.**, R. Valdec i R. Frangeš-Mihanović, prigodom 100. godišnjice rođenja (Katalog izložbe), Zagreb, 1972.
- Adamec, A.**, Secesija i modernitet, u: *Peristil*, 32/1988.-89., str. 249-254.
- Angeli-Radovani, K.**, Slojevi do središta. Summary: Layers round the centre, u: *Numizmatičke vijesti*, 39/1985., str. 58-62.
- Bach, I.**
— Fernkornova djela iz Hrvatske i Slavonije, u: *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske*, 2/1959., str. 56-57.
— Medalja u Hrvatskoj (prikaz izložbe), u: *VMKH*, 1/1965., str. 11-14.
— Nagrada grada Zagreba kolektivu Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu (plaketa), u: *VMKH*, 3/1965., str. 76-78.
- Baćić-Fratrić, A.**, XIV. zagrebačka univerzijada »87« bez prigodnog novca. Zašto?, u: *Obol*, 40/1988., str. 20-21.
- Baričević, M.**, Želimir Janeš. Medalje, Zagreb, 1990.
- Beštak, B.**
— Spomen-medalja JNA 1941.-1991. Summary: The JNA memorial medal 1941.-1991., u: *Numizmatičke vijesti*, 46/1993., str. 164-166.
— Znak crvenog križa na odlikovanjima (dva su Hrvata imala znak crvenog križa u svom grbu). Summary: The Symbol of Red Cross on decorations, u: *NV*, 49/1996., str. 98-116.
— Švedski orden Jehove. Summary: The Swedish Order of Jehova, u: *NV*, 50/1997., str. 192-193.
— Medalja Florence Nightingale. Summary: The Florence Nightingale Medal, u: *NV*, 51/1998., str. 94-109.
— Nova odlikovanja i priznanja hrvatskog Crvenog križa. Summary: New medals and commendations of the Croatian red Cross, u: *NV*, 52/1999., str. 223-221.
- Borošak-Marijanović, J.** — **Prister, B.**, Sportske značke i odličja do Univerzijade '87, Zagreb, 1987.
- Bratulić, J.**, Želimir Janeš, Zagreb, 1992.
- Brozović, L.**, Prigodne medalje Muzeja grada Koprivnice, u: *VMKH*, 6/1961., str. 197-198.
- Burger, F.**, Franz Laurana, Strassburg, 1907.
- Chiarini, M.**, Francesco Laurana, Milano, 1966.
- Colić, J.**, Splitska medalja Marmontu, u: *Numizmatika*, 5/1953., str. 114.
- Crlenjak, B.**, Biformnost medalje. Summary: Medallions, u: *NV*, 1(41)/1987., str. 94-97.
- Čačić, B.**, Sisak — Želimiru Janešu. U povodu dodjele ateliera u Sisku te u čast primanja za izvanrednog člana JAZU, Sisak, 1984.
- Čebotarev, A.**, Zabranjena medalja s likom Johanna Rongea. Summary: Outlawed medals showing Johannes Ronge, u: *NV*, 43/1990., str. 100-102.
— Doba francuske uprave u Dalmaciji u svjetlu arhivske, bibliotečne i numizmatičke građe Arheološkog muzeja u Splitu. Résumé: *Au temps de l'administration française en Dalmatie*, Split, 1989.
- Dobrinić, J.**, Tipologija riječkih i trsatsko-riječkih zavjetnih medalja. Summary: Types of Rijeka and Trsat-Rijeka votive medals, u: *NV*, 52/1999., str. 199-214.
- Dolenc, I.**
— Medalja-žeton iz revolucionarne 1848. godine, u: *Obol*, 33/1981., str. 7.
— Memorial Ive Kerdića, u: *Obol*, 33/1981., str. 19-22.

- Nepoznata medalja bana Jelačića, u: *Obol*, 37/1985., str. 10-14.
- Spomenica Leopolda I. iz 1683. godine s natpisom DALMATIAE, CROATIAE, SCLAVONIAE i grbovima Dalmacije, Hrvatske i Bosne, u: *Obol*, 40/1988., str. 17-18.
- Iz lovačkog dnevnika, u: *Obol*, 40/1988., 40, str. 18-19. (*medalja R. i L. Erdödyja iz 1906.).
- Novac iz nužde grada Varaždina iz 1708. godine, da ili ne?, u: *Obol*, 41/1988., str. 9-10.
- Hrvatska numizmatika od početaka do danas, Zagreb, 1993.
- Donati, L.**, Le medaglie di Paolo di Ragusa, u: *Archivio storico per la Dalmazia*, 22/1927., str. 220-227.; 23/1929., str. 221-227.
- Fabriczy, C., von**, Medaillen der italienischen Renaissance, u: *Monographien des Kunstgewerbes IX*, Leipzig, 1903.
- Fabry, E.**, Nepoznati Kerdićevi crteži-predlošci za novac Nezavisne Države Hrvatske 1941.-1945. Summary: Unknown drawings by Kerdić — designs for coins of the Independent State of Croatia 1941.-1945., u: *NV*, 52/1999., str. 160-179.
- Fisković, C.**, Dubrovački zlatari od XIII. do XVIII. stoljeća. Résumé: Les orfèvres de Dubrovnik du XIIIe au XVIIe siècle, u: *Starohrvatska prosvjeta*, 3. ser., 1/1949., str. 143-249.
- Frangipane, D.** — **Mirnik, I.**, The medals of the Frangipane, u: *The Medal* (London) 38/ 2001., str. 23-24.
- Frangipane, D.** — **Mirnik, I.**, Frankapanske medalje. Summary: The medals of the Frangipane, u: *Peristil*, 44/2001., str. 17-32.
- Geiger, V.**, Folksdojčerska značka i medalja za Đakovo i Đakovštinu. Summary: Ethnic German badges and medals from the Đakovo Region, u: *NV*, 43/1990., str. 97-99.
- Gvozdanić, N.**, Medalja *Liturgijska obnova u Hrvata*, jučer, danas, sutra. Summary: A medallion »Liturgical revival among Croats, yesterday, today, tomorrow«, u: *NV*, 41/1989., str. 73-74.
- Hruškovec, T.**, Donacija Želimira Janeša Sisku, Summary, u: *Bulletin razreda za likovne umjetnosti JAZU*, 2(50)/1980., str. 127-136.
- *Želimir Janeš* (Katalog izložbe), Sl. Požega, 1973.
- Janeš, Ž.**, Skulptorski trag tesarskog umijeća, u: *Kaj*, 1/1979., str. 29-30.
- Janeš, Ž.**, Videnja i ocjena skulpturnosti (izvod iz studijske pripreme). Summary: The sight and appraisal of sculpture, u: *NV*, 40/1986., str. 77-83.
- Jeger, I.**, Kako nastaje medalja, u: *NV*, 22/1964., str. 15-18. **Kapor, A.**, Jedna medalja općine korčulanske, u: *NV*, 25/1967., str. 18-21.
- Karlovičan-Subić, M.**, Vladimir Marenčić (20. VI. 1931. — 28. V. 1969.), Nova Gradiška, 2000.
- Kopač, B.**, Štoviček medalje — Janeš taktile, Zagreb, 1972.
- Kopač, B.**, (P)Osjetite taktile Želimira Janeša, 15. 12. 1983.-15. 1. 1984., u: *NV*, 38/1984., str. 128.
- Kopač, V.**
- Prof. Venio Zlamalik, Medaljerski rad Vanje Radauša, u: *Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti JAZU*, 10/1962.; u: *NV*, 23/1963., str. 54-55.
- Oživljeno medaljerstvo, u: *NV*, 22/1964., str. 19-22.
- Medalja Željka Janeša povodom izložbe *Medalja u Hrvatskoj*, *NV*, 23/1965., str. 43-45.
- Žeton I. numizmatičkog simpozija, u: *NV*, 23/1966., str. 45-46.
- Sinjska medalja i plakete, u: *NV*, 25/1967., str. 56-58.
- Medalja Željka Janeša povodom izložbe *Medalja u Hrvatskoj*, u: *NV*, 23/1965., str. 43-45.
- Novi rektorski lanac Sveučilišta u Zagrebu. Summary: The new Rector's chain of the Zagreb University. Zusammenfassung: Die neue Rektorenkette der Universität zu Zagreb, u: *NV*, 28/1970., str. 27-30., + tab. 7-10.
- Želimir Janeš, Krško, 1972.
- Želimir Janeš. Kipar i medaljer, redoviti profesor ALU. Uz 65. obljetnicu života i 25. godišnjicu pedagoškog rada, u: *Obol*, 33/1981., str. 22-25.
- Vera Dajht-Kralj, akademski kipar male plastike, u: *Obol*, 33/1981., str. 25-26.
- Velibor Mačukatin, akademski kipar i medaljer. (Povodom 35. obljetnice umjetničkog stvaralaštva). Summary: V. Mačukatin — a sculptor and medallist, u: *NV*, 36/1982., str. 16-19.
- Profesor Vinko Zlamalik. Pregled medaljerstva u Hrvatskoj, u: *NV*, 36/1982., str. 54-57.
- Stipe Sikirica, akademski kipar i medaljer. (U povodu pedesete obljetnice života) Summary: Stipe Sikirica, a sculptor and medallist, u: *NV*, 37/1983., str. 51-54.
- Krno Bošnjak, akademski kipar i medaljer. Summary: Krno Bošnjak, a sculptor and medallist, u: *NV*, 37/1983., str. 56-61.
- Branislav Dešković, akademski kipar venecijanske škole (11. ožujka 1883. — 20. kolovoza 1939.), u povodu stote obljetnice života. Summary: Branislav Dešković, a sculptor of Venetian school, u: *NV*, 37/1984., str. 100-108.
- Krajač, V.**, Obavijesti Senjskog muzejskog društva, u: *VMKH*, 1/1960., str. 25. (* o spomen-plaketi Nehaj-grada).
- Krasnov, Gj.**
- Novi medaljerski rad Vanje Radauša. (Povodom 30. godišnjice društvenog rada dr. Ive Meixnera), u: *NV*, 20/1963., str. 71-72.
- Medaljer Ivan Jeger, u: *NV*, 20/1963., str. 72-78.
- Spomen-medalja I. hrvatskog »Tabora« u Istri 1871. godine, u: *NV*, 21/1964., str. 25-28.
- Starije i novije korčulanske medalje, u: *NV*, 22/1964., str. 1-10.
- Značajni jubileji na medaljama naših umjetnika, *NV*, 25/1964., str. 54-56.
- Zlatna medaljica obitelji Mikuličić iz Lime. Summary: A golden medal of the Mikuličić family from Lima, u: *NV*, 36/1981., str. 46-47.
- Spomenica iz doba narodnog preporoda u Splitu. Summary: Memorial from the time of national revival at Split, u: *NV*, 37/1983., str. 42-47.
- Biserna ogrlica medalja Ante Starčevića (uz 50. obljetnicu života). Summary: Sculptural work of Ante Starčević, u: *NV*, 38/1984., str. 109-114.
- Projekt prigodnog novca u povodu 170. obljetnice Sinjske alke. Summary: The project for a commemorative coin in honour of the 270th anniversary of the Sinjska alka, u: *NV*, 40/1986., str. 71-77.
- Rijetka medalja s dvojezičnim natpisima. Summary: A rare bilingual medallion with a bilingual legend, u: *NV*, 40/1986., str. 84-85.
- Asocijacije na apstraktni svijet u medaljerstvu Antuna Motike. Summary: The association with the abstract world in the medallions of Antun Motika, u: *NV*, 40/1986., str. 85-87.
- Natjecateljske medalje Univerzijade '87 Zagreb. Summary: Student Games Zagreb '87, medallion competition, u: *NV*, 41/1987., str. 94-97.
- Kerdićevi modeli novaca u vrijeme banovine Hrvatske (1939.-1941.). Summary: Models for coins in the period of the Banovina Hrvatska, u: *Numizmatika*, 7/1988., str. 62-66.

— Osvremenjivanje medalje i plakete u radovima Želimira Janeša. Summary: The modernization of medallions and plaquettes in the work of Želimir Janeš, u: *Numizmatika*, 7/1988., str. 102-111.

— Medalja u čarobnim rukama Velibora Mačukatina. Summary: Medallions in the magical hands of Velibor Mačukatin, u: *NV*, 41/1989., str. 68-72.

— Stipe Sikirica — sljedbenik medaljerske tradicije. Summary: Stipe Sikirica — a follower of the medal making tradition, u: *NV*, 43/1990., str. 90-96. — Da li je postojalo odlikovanje Hrvatske pravoslavne crkve (1942.-1945.)? Summary: Did the Croatian Orthodox Church (1942.-1945.) award medals?, u: *NV*, 44/1991., str. 125-139.

— Emil Bohutinsky — veteran klasične realistične medalje. Summary: Emil Bohutinsky — a veteran of the classical realistic medal, u: *NV*, 44/1991., str. 140-143.

— Etnos i mistika na medaljama Ivica Antolčića. Summary: Ethnos and mysticism in the medals of Ivan Antolčić, u: *NV*, 44/1991., str. 144-147.

— Obogaćivanje medalje Krune Bošnjaka sakralnim i nacionalnim elementima. Summary: Medals by Kruno Bošnjak with religious and national motifs, u: *NV*, 45/1992., str. 97-101.

— Apsorbiranje najpozitivnijih značajki hrvatskog medaljerstva na medaljama Zdravka Brkića. Summary: The medals of Zdravko Brkić — the assimilation of all the best in Croatian medal-making, u: *NV*, 47/1983., str. 136-148.

— Zadarski medaljoni — hrvatske pramedalje. Pramedalje u Hrvatskoj u kasnom srednjem vijeku. Summary: Medallions from Zadar — Croatian proto-medals, u: *NV*, 47/1994., str. 62-81.

— Mataušićeva interpretacija medaljerskih mogućnosti. Summary: Mataušić's interpretation of the medallion, u: *NV*, 47/1987., str. 82-95.

— Spomeničko-skulpturalna strukturalna vizija medalje S. Luketića. Summary: The medal by S. Luketić, u: *NV*, 47/1987., str. 96-101.

— Harmoničan sklad i pjesničko poigravanje u medaljerstvu Šime Klaića. Summary: Harmony and poetry in the medals of Šimo Klaić, u: *NV*, 49/1987., str. 31-36.

— Žene medaljeri. Simfonija u metalu (u medaljerstvu) Maje Krstić-Lukač. Summary: Symphony in metal by Maja Krstić-Lukač, u: *NV*, 49/1987., str. 37-41.

— Kronologija evolucijskog stvaranja odlikovanja Republike Hrvatske. Summary: The chronological evolution of decorations conferred by the Republic of Croatia, u: *NV*, 49/1987., str. 42-88.

— Mozaik razmatranja o medalji Koste Angelija Radovanija (prigodom 80. obljetnice života, 6. 10. 1916., London — 1996., Zagreb). Summary: Reflections about the medalist Kosta Angeli Radovani, u: *NV*, 50/1997., str. 166-179.

— Numizmatička djelatnost Zlatka Tadjine u dijaspori. Summary: Numismatic activities of Zlatko Tadjina in the Diaspora, u: *NV*, 51/1998., str. 115-120.

— Predlošci za novac i medalje Damira Mataušića. Summary: Damir Mataušić's designs for coins and medals, u: *NV*, 50/1998., str. 121-126.

— 50 godina uz graverski pribor — Vladimir Mataušić, umjetnički graver. Summary: Fifty years with tools of an engraver — Vladimir Mataušić, u: *NV*, 50/1998., str. 126-127.

— Žetoni kao sredstvo plaćanja u Hrvatskoj i susjednim zemljama. Iz zbirke Gjüre Krasnova, Zagreb, 1999.

Krasnov, Gj. — **Mažuran-Subotić, V.**, Dvanaest hrvatskih medaljera, Zagreb, 1988.

Kruft, H. W., Francesco Laurana. Ein Bildhauer der Frührenaissance, München, 1995.

Kukuljević Sakcinski, I., Slovník umjetnikah jugoslavenskih, Zagreb, 1858.

Lederer, H., Robert Frangeš-Mihanović kao medaljer, u: *NV*, 2/1939., str. 4-8.

Lederer, H., Dvije medalje iz nekadanje Vojne krajine, u: *NV*, 11/1958., str. 12. + T. II, 1-2.

Majer, G., Le medaglie di magistrati veneti nell'Istria e nella Dalmazia e Albania, u: *Archivio storico per la Dalmazia*, 8/1930., str. 419-437.

Malinar, V.

— Red krune kralja Zvonimira. Summary: Order of the Crown of King Zvonimir, u: *NV*, 45/1992., str. 102-127.

— Odlikovanja »Nezavisne Države Hrvatske«. Summary: Medals (sic!) from the »Independent State of Croatia«, u: *NV*, 43/1990., str. 113-130.

— Odlikovanja »Nezavisne države Hrvatske«. Vojnički red željeznog trolista. Summary: Decorations of the Independent State of Croatia. Military Order of the Iron Trefoil, u: *NV*, 47/1996., str. 115-127.

— Odlikovanja »Nezavisne Države Hrvatske«. Red za zasluge, u: *NV*, 50/1997., str. 199-212.

— Odlikovanja »Nezavisne Države Hrvatske«. Red za zasluge (II. dio), u: *NV*, 51/1998., str. 173-191.

— Ranjenička kolajna. Summary: Medal for war wounds, u: *NV*, 52/1999., str. 215-222.

Mandl, D.

— 50 godina medaljerskog rada prof. Ive Kerdića. Zusammenfassung: 50 Jahre Medailleurarbeit Prof. Ivo Kerdić, u: *Numizmatika*, 5/1953., str. 90.

— Oznake na austrijskim medaljama od kositra 17. i 18. stoljeća, u: *Numizmatika*, 5/1953., str. 113.

— Valdec kao medaljer, u: *NV*, 10/1957., str. 27-32.

— Opet o Josipu Radkoviću, u: *NV*, 10/1957., str. 36.

— Izložba Kerdićevih radova, u: *NV*, 12/1958., str. 38-39.

— Nepoznata medalja Ive Kerdića. Unknown medal by Ivo Kerdić, u: *NV*, 11/1958., str. 22, tab. 1, sl. 15-16.

Maroević, I., Kipar Želimir Janeš — pjesnik malih formi, u: *Kaj*, 1/1979., str. 19-28.

Maroević, I., Želimir Janeš Sisku, Sisak, 1980.

Matejčić, R., Riječka jubilarna medalja iz godine 1796., u: *NV*, 13/1959., str. 13-16.

Matejčić, R., »Medalje«, vrst nakita u folklornoj baštini kvarnerskih otoka, u: *NV*, 22/1964., str. 27-29.

Mažuran-Subotić, V.

— Medaljerski opusi Roberta Frangeša-Mihanovića i Rudolfa Valdeca, Treći memorijal Ive Kerdića (Prilog), Osijek, 1987.

— Izložbe sekcije medaljista povodom Svjetske godine mira. Summary: Exhibition by the medallion section in honour of the World Year of Peace, u: *NV*, 41/1987., str. 104-108.

— Arhitekt Stjepan Planić kao medaljer. Summary: The architect Stjepan Planić as a medallionist, u: *NV*, 41/1987., str. 109-110.

— Nepoznata plaketa Frana Kršinića. Summary: An unknown plaque of Frano Kršinić, u: *Numizmatika*, 7/1988., str. 120-121.

— Mila Wood, Zagreb, 1990.

— Plakete Roberta Jeana Ivanovića. Summary: The posteres (sic!) od Robert Jean Ivanović, u: *NV*, 43/1990., str. 75-79.

- Plaketa Ksenije Kantoci u zbirci medalja Gliptoteke HAZU. Summary: Ksenija Kantoci's plaques in the medal collection of the Croatian Academy, u: *NV*, 45/1992., str. 94-96.
- Hermina Ferić (1844.-1923.), u: **Mesinger, B.**, *Peti memorijal Ive Kerdića. Trijenale hrvatskoga medaljerstva i male plastike*, Osijek, 1993., str. 31-45.
- Masonska plaketa Rudolfa Valdeca. Summary: A masonic plaque by Rudolf Valdec, u: *NV*, 50/1997., str. 152-153.
- Uz Kerdićeve predloške za novac Nezavisne Države Hrvatske. Summary: Kerdić's coin designs for the Independent State of Croatia, u: *NV*, 50/1997., str. 161-165.
- Prijedlozi Ive Kerdića za novac Kraljevine Jugoslavije 1937. godine (narudžba i sudjelovanje na natječaju). Summary: Ivo Kerdić's proposals for coins in the Kingdom of Yugoslavia in 1937. (commissions and competition entries), u: *NV*, 51/1998., str. 89-93.
- Robert Jean-Ivanović, Zagreb, 1999.
- Medaljistika Antuna Augustinčića. Summary: Antun Augustinčić as medalist, u: *Anali Galerije Antuna Augustinčića*, 15/1995. (2001.), str. 53-61.
- Mesinger, B.**
- Želimir Janeš, ak. kipar, Zagreb. Slavo Striegl, ak. kipar, Sisak, Vinkovci, 1972.
- Janeš — Striegl, Sisak, 1974.
- Traktat o medalji. Treći memorijal Ive Kerdića, Osijek, 1987.
- Dvanaest hrvatskih medaljera (12. 11. 1988. — 8. 1. 1989.). Summary: Twelve Croatian medallioners (sic!), u: *NV*, 42/1989., str. 75-78.
- Četvrti memorijal Ive Kerdića. Trijenale hrvatskoga medaljerstva i male plastike, Osijek, 1990.
- Peti memorijal Ive Kerdića. Trijenale hrvatskoga medaljerstva i male plastike, Osijek, 1993., str. 47-106.
- Medaljer Vanja Radauš, Peti memorijal Ive Kerdića. Trijenale hrvatskoga medaljerstva i male plastike, Osijek, 1993., str. 3-28.
- Želimir Janeš. Oblik trajanja, Klanjec, 1994.
- Medaljer Damir Mataušić, Varaždin — Zagreb, 1998.
- Mimica, B.**, Numizmatička povijest Dubrovnika. Historia ragusina in nummis, Rijeka, 1994., str. 393-413.
- Mirnik, I.**
- Žetoni Kreditne banke Celje, u: *Bilten Hrvatskog numizmatičkog društva*, 22/1972., str. 10-11.
- Portretna medalja velike hrvatske umjetnice Milke Ternine, u: *NV*, 31/1973., str. 63-66.
- Dvije izložbe, »Turski ratovi na medaljama« i »Talijanska medalja 15.-17. stoljeća«, u: *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske* 4/1980., str. 26-32.
- Talijanska medalja 15.-17. stoljeća. Katalog izložbe, Zagreb, 1981.
- Zagrebački novac i medalje. Katalog izložbe, Zagreb, 1981., str. 15-27.
- Medalja u Hrvatskoj 1700.-1900. Katalog izložbe. Zagreb, 1981.
- Sperandio Savelli: Agostino Barbarigo, u: *Peristil*, 24/1981., str. 45-48.
- »Zagrebački novac i medalje« i »Medalja u Hrvatskoj 1700.-1900.«, u: *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 33. s., 15/1982., str. 276-277.
- G. Werdnig. Le oselle, monete-medaglie della Repubblica di Venezia. Ed. Lint, Trieste 1983., u: *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3. s., 16-17/1983.-84., str. 319-320.
- Karlovac u numizmatici. Summary: Karlovac in numismatics, u: *Zbornik Gradskog muzeja Karlovac*, 2/1984., str. 89-103.
- Matteo de' Pasti u Numizmatičkoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu, Summary: Medals by Matteo de' Pasti in the Numismatic Collection of the Archaeological Museum in Zagreb, u: *Peristil*, 25-26/1984.-85., str. 69-73.
- Medals. Yugoslavia, *A Survey of Numismatic Research II*, London, 1986., str. 907-909.
- Medalja zadarskog liceja iz god. 1809., u: *Zadarska revija*, 1-2/1987., str. 43-44.
- »Les pièces de mariage« u zbirci Baltazara Bogišića. Summary: »Les pièces de mariage« from the Baltazar Bogišić Collection, u: *Numizmatika*, 7/1988., str. 82-101.
- Senjska medalja iz godine 1872. Summary, u: *Senjski zbornik*, 15/1988., str. 135-138.
- Robert Frangeš-Mihanović, u: *The Medal* (London), 14/1989., str. 60-62.
- Rudolf Valdec, u: *The Medal*, 15/1989., str. 24-27.
- Pariška plaketa Bosne i Hercegovine. Summary: Plaque commemorating the presence of Bosnia-Herzegovina in Paris, u: *NV*, 42/1989., str. 64-67.
- Radovi Valdeca, Frangeš-Mihanovića i Kerdića u Numizmatičkoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu, u: *Peristil*, 31-32/1988.-89., str. 267-275.
- Ivo Kerdić, u: *The Medal*, 16/1990., str. 53-57.
- Robert Frangeš-Mihanović — nekoliko nepoznatih dokumenata. Summary: Robert Frangeš-Mihanović — a few documents hitherto unknown, u: *NV*, 43/1990., str. 80-89.
- I falsi del Meneghetti, u: *Bolletino del Museo Civico di Padova*, 80/1991., str. 321-357 (324-344). (* Koautor: Giovanni Gorini, Elisabetta Chino)
- Die Medaillen der ehemaligen k. k. kroatischen Militärgrenze, u: *Jahrbuch, Vorarlberger Landesmuseumverein, Freunde der Landeskunde*, 135/199. (= *Elmar Vonbank Festschrift*), str. 261-264.
- A Ceremonial Hammer, u: *The Medal*, 18/1991., str. 60-66.
- Medals of Count Jelačić, u: *The Medal*, 19/1991., str. 61-68.
- Croatia. Croatie. Kroatien, In the Round. Contemporary Medals of the World, London, 1992., str. 32-35. (* FIDEM XXIII.)
- Trsatske medaljice, u: *Domesti*, 11-12/1992., str. 501-503.
- Antonio Abondio's Rudolph II Medal, u: *The Medal*, 21/1992., str. 20-23.
- Prilog poznavanju medalja bana Jelačića. Summary: A contribution to the study of medals of Banus Jelačić, u: *NV*, 45/1992., str. 88-93.
- Arte e cultura in Croazia. Dalle collezioni del Museo Archeologico di Zagabria. Torino — Museo di Antichità, 18 Marzo — 9 Maggio 1993, Torino 1993., str. 203-227., br. 305-331.
- Arheološki muzej u Zagrebu. Izbor iz fundusa, Torino/Roma 1993., str. 203-227., br. 305-331. — Od svagdana do blagdana. Barok u Hrvatskoj. Barok u Srednjoj Europi. From Everyday to Holidays. Baroque in Croatia. The Baroque in Central Europe, Zagreb, 1993., str. 363-376., br. 359-378.
- Medals by Mola and Morone Mola in Zagreb, u: *The Medal*, 22/1993., str. 27-33.
- Benno Elkan's portrait of Milka Ternina, u: *The Medal*, 23/1993., str. 37-28.
- News. Croatia, u: *The Medal*, 23/1993., str. 98. (* Medalja Dinika Ranjine)

- News. Francuske medalje iz »La belle époque« u zagrebačkoj numizmatičkoj zbirci. Summary: French medals from »La belle époque« in the Zagreb Numismatic Collection, u: *Peristil*, 35-36/1992.-93., str. 327-348.
- Nepoznate medalje Ivana Meštrovića. Summary: Unknown medals by Ivan Meštrović, u: *NV*, 46/1993., str. 128-135.
- Horvatorszag. Croatia. Croatie, Kroatien. FIDEM '94 XXIV. Kongresszus es nemzetközi eremműveszeti kiállítás. Congress and International Exhibition of Medals. Budapest, 1994., str. 103-112.
- Medaljice s likom sv. Vlaha, u: *Dubrovnik*, 5/1994., str. 117-122.
- The Medals of Count Schulenburg, u: *The Medal*, 24/1994., str. 21-26.
- Livio Odescalchi on medals, u: *The Medal*, 25/1994., str. 50-55.
- 125. obljetnica uvođenja psećih markica u Hrvatskoj. Summary: 125th anniversary of introducing the dog tags in Croatia, u: *Veterinarska stanica*, 5/1994., str. 285-295.
- Spomenica s vjenčanja nadvojvode Karla i baronese Francesce Thyssen-Bornemisza. Summary: The medal commemorating the wedding of Archduke Charles and Baroness Francesca Thyssen-Bornemisza, u: *NV*, 47/1994., str. 102-103.
- Radovi Benvenuta Cellinija u Zagrebu. (Summary:) Works by Benvenuto Cellini in Zagreb, u: *Peristil*, 38/1995., str. 99-98.
- Medalje Zagrebačke nadbiskupije u Riznici Katedrale i Arheološkome muzeju u Zagrebu. Zusammenfassung: Die Medaillen der Erzdiözese von Zagreb in der Domschatzkammer und im Archäologischen Museum in Zagreb, Zagrebačka biskupija i Zagreb 1094.-1994., u: *Zbornik u čast kardinala Franje Kuharića. Novem saecula dioecesis Zagrabiensis. Miscellanea in honorem Francisci cardinalis Kuharić*, Zagreb, 1995., str. 599-621.
- Novci i medalje (hrvatsko-ugarski dodiri na polju numizmatike). Penzek es ermek (horvat-magyar kapcsolatok a numizmatika területén), u: *Hrvatska/Madžarska. Stoljetne književne i likovno-umjetničke veze. Horvatorszag/Magyarország. Evszázados irodalmi es kepzomuveszeti kapcsolatok*, Zagreb, 1995., str. 27-35., 288-296., + T. 23-31.
- Franjo M. Kares, the first Zagreb medallist, u: *The Medal*, 26/1995., str. 46-49.
- Medalje i pečat grofa Lavala Nugenta. Zusammenfassung: Die Medaillen und der Siegel des Grafen Laval Nugent, u: *NV*, 48/1995., str. 161-167.
- Hanno-Walter Kruft — Francesco Laurana. Ein Bildhauer der Frührenaissance. München, Verlag C. H. Beck 1995., 424 str., 118 tabli, 153 ilustracije u tekstu, 9 slika u katalogu, u: *NV*, 48/1995., str. 229-130.
- Talijanske medalje. Muzeopis... 1846.-1996., Zagreb, 1996., str. 143-145., br. 227-236.
- Johann Franz Neidinger and the Barbarigo Medals, u: *The Medal*, 28/1996., str. 71-83.
- Umjetnost medalje u priobalnoj Hrvatskoj od 15. stoljeća do 1818. Summary: The art of medal in littoral Croatia between 15th c. and 1818, u: *Petriciolijev Zbornik II. (Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji)*, 336/1995., Split, 1996., str. 361-381.
- Spomen-plaketa (sic!) u povodu otvorenja Kraljevskog sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu, u: *Znanost u Hrvata, prirodoslovje i njegova primjena. Centuries of Natural Science in Croatia, Theory and Application*, I, Zagreb, 1996., str. 348.
- Medals by Ivan Meštrović, u: *The Medal*, 30/1997., str. 65-78.
- Medaillen. Hrvatska/Kroatien/Croatia, u: *A Survey of Numismatic Research 1990-1995*, Berlin, 1997., str. 695-697.
- Josip Radković, Zagreb's second engraver, u: *The Medal*, 33/1998., str. 73-80.
- Josip Radković, prilog životopisu. Summary: Josip Radković, a contribution to his biography, u: *NV*, 51/1998., str. 83-88.
- Znanstveni skup »La tradizione classica nella medaglia d'arte dal Rinascimento al Neoclassicismo«, Udine 1997., u: *NV*, 51/1998., str. 207-208.
- Franjo M. Kares, prvi zagrebački medaljer. Zusammenfassung: Franjo M. Kares, der erste Medailleur in Zagreb, u: *Tkalčić*, 2/1998., str. 235-254.
- Napoleonic medals in the Zagreb Archaeological Museum. La tradizione classica nella medaglia d'arte dal Rinascimento al Neoclassico. Atti del convegno internazionale, Castello di Udine, 23-24 ottobre 1997. Civici Musei e Gallerie di Storia e Arte, Udine, Trieste, 1999., str. 151-161.
- Slike mira. Oživljena Hrvatska u vrijeme Karlovačkog mira 1699., Zagreb, 1999., str. 46; 49-51.; 146-156.; 52-53.; 159-163.; 66-67.; 226.; 70.; 75-76.; 281-291.
- Religious medals by Stjepan Divković, u: *The Medal*, 34/1999., str. 82-86.
- Vladimir Štoviček by Špelca Čopič and Jožica Vrtačnik Lorber. Brežice (Slovenia), Posavski muzej Brežice, 1998. ISBN 961 90228 1 5. 145 pp, u: *The Medal*, 34/1999., str. 110.
- Croatia, u: *The Medal*, 34/1999., str. 124. (* Otkup Radauševih medalja i otkriće u Ravnu)
- The insignia of the Zagreb University, u: *The Medal* 35/1999., str. 44-55.
- Ein interessanter Grundsteinfund in Raven (Kroatien), u: *Geldgeschichtliche Nachrichten* (Frankfurt am Main), 193/1999., str. 317-318.
- Vrijedno numizmatičko otkriće u Ravnu kod Križevaca. Summary: An interesting foundation deposit at Raven, u: *NV*, 55/1999., str. 110-115.
- Insignije Sveučilišta u Zagrebu. (Summary:) Insignia of the University of Zagreb, u: *Sveučilišni vjesnik. Universitatis zagrabiensis informationes*, 3-4/1999., str. 97-134.
- Historicistička medalja u Hrvatskoj, u: *Historicizam u Hrvatskoj I*, Zagreb, 2000., str. 290-297.; II, str. 602-609., br. 382-609.
- Kataloške jedinice, str. 246., 23., 25., 28.; p. 271, 200, 201, 203, 204, 205, u: **Petković, M.**, Emilij Laszowski Szeliga 1868.-1949., Zagreb, 2000.
- A medal from the bottom of the river Sava, u: *The Medal*, 39/2001., str. 47-50. (* Ivo Kerdić: Isidor Kršnjavi, 1915.).
- Montani, M.**, Ivo Kerdić, Zagreb, 1958.
- Mršić, V.** — **Šimat Banov, I.**, (P)Osjetite taktile Želimira Janeša, Tiflološki muzej, Zagreb, 1983.
- Pačarić, S.**, Vatrogasne spomenice u Hrvatskoj do II. svjetskog rata. Summary: Firefighter commemorative-medals (sic!) in Croatia to WW II, u: *NV*, 40/1986., str. 105-112.
- Pačarić, S.**, Vatrogasna odlikovanja u »Nezavisnoj« Državi Hrvatskoj 1941-1945. Summary: Decorations for firemen in the Independent Croatian state 1941-1945, u: *NV*, 41/1986., str. 88-99.
- Paoletti, G.**, La medaglia rinascimentale in Istria. Sažetak: Renesansna medalja u Istri. Povzetek: Renesansna medalja v Istri, u: *Centro di ricerche storiche — Rovigno. Atti* 26/1996., str. 429-436.
- Patrignani, A.**
- La Dalmazia nelle monete e medaglie Napoleoniche, u: *Archivio storico per la Dalmazia* (Roma), 61/1931., str. 41-62.; 62.; 75-94.

- La Dalmazia fra Venezia e Roma. (Note di numismatica pontificia), u: *Archivio storico per la Dalmazia*, 71/1932., str. 533-542.
- Il regno di Dalmazia nelle monete e medaglie del Sacro Romano Impero e dell'Impero d'Austria, u: *Archivio storico per la Dalmazia*, 73/1932., str. 13-26.
- Peić, M.**, Ivo Kerdić, u: *Bulletin Instituta za likovne umjetnosti JAZU*, 5/1954., str. 1-2.
- Peić, M.**, Želimir Janeš, Nova Gradiška, 1973.
- Petricioli, I.**, Juraj Dalmatinac i Zadar. Portret Ivana Paleologa na Šibenskoj katedrali. Riassunto. Giorgio Dalmata e Zara, u: *Radovi Instituta za povijest umjetnosti*, 3-6/1979.-1982., str. 187-196.
- Petrović, J.**, Zlatno doba medaljerstva, u: *Umetnički pregled*, 1937.-38., str. 392-395.
- Popović, V.**, Prilog za umetničku biografiju Rudolfa Valdeca, u: *Peristil*, 32/1988.-89., str. 261-266.
- Prijatelj, K.**, Sperandiova medalja u splitskom Gradskom muzeju, u: *Peristil*, 1/1954., str. 161-162.
- Prister, B.**
- Ugarsko-hrvatski Red zmaja. Summary: The Hungaro-Croatian order of the Dragon, u: *NV*, 43/1990., str. 103-112.
- Znakovi društva »Braća hrvatskog zmaja«. Summary: Symbols used by the »Brothers of the Croatian Dragon«, u: *NV*, 44/1991., str. 158-173.
- Odličje za ratnu službu Republike Hrvatske. Summary: Decorations and medals for war service to the Republic of Croatia 1992, u: *NV*, 45/1992., str. 128-135.
- Orden Legije časti u Napoleonovo doba. Summary: Order of the Legion of Honour, u: *NV*, 47/1993., str. 149-163.
- Likovni prikazi na medaljonima ordena (I.) (Medaljoni s likovima i prizorima iz kršćanske ikonografije. Summary: Figurative designs on order medallions (I) (Medallions showing figures or scenes from Christian iconography), u: *NV*, 47/1994., str. 104-114.
- Originali, duplikati, kopije i falsifikati odlikovanja. Summary: Originals, duplicates, copies and forgeries of decorations, u: *NV*, 49/1996., str. 89-97.
- Odlikovanja Nezavisne Države Hrvatske iz zbirke dr. Veljka Malinara, Zagreb 1999.
- Spomen-znak »Društva hrvatskih domobranaca za oslobođenje Međimurja 1918./19.« Summary: Memorial-medal of the Society of the Croatian Home Guard for the Liberation od Međimurje 1918/19, u: *NV*, 50/1997., str. 194-198.
- Spomen medalja »Vukovar«. Summary: The Vukovar memorial medal, u: *NV*, 51/1998., str. 110-114.
- Odlikovanja iz zbirke dr. Veljka Malinara. III. dio. Crne Gore, Srbije, Kraljevine SHS (Kraljevine Jugoslavije) i Socijalističke Jugoslavije, Zagreb, 2000.
- Purić, J.**, Spomenica na boravak Njegovog Veličanstva u Zagrebu, u: *VHAD*, 1/1895. (1895.-96.), str. 187-188.
- Rengjeo, I.**, Novci i spomenice ugarskih i austrijskih vladara s imenima i grbovima naših zemalja, u: *NV*, 10/1957., str. 1-19.
- Rengjeo, I.**, Vukovarske vlastelinske rabotne marke, u: *NV*, 12/1958., str. 17-20.
- Rešetar, M.**, Dubrovačka numizmatika, I-II, Srijemski Karlovci — Beograd-Zemun, 1924., 1925.
- Roje Depolo, L.**, Medaljerstvo Frana Cote. Summary: Medals by Frano Cota, u: *NV*, 50/1997., str. 154-160.
- Roje Depolo, L.** — **Mažuran-Subotić, V.**, Ivo Kerdić, Retrospektivna izložba, Zagreb, 1993.
- Rolfs, W.**, Franz Laurana, Berlin, 1907.
- Sakač, M.**, Zavjetne pločice pomoraca Perasta. Votive plaques of the sailors of Perast, u: *NV*, 46/1993., str. 124-127.
- Starčević, A.**, Fenomen medalja. Summary: The phenomenon of medallions, u: *NV*, 41/1989., str. 60-63.
- Stockert, C.**, Tre medaglie inedite della Dalmazia e dell'Istria, u: *Strena Buliciana*, Zagreb/Split, 1924., str. 681-682.
- Šegrc, A.**, Medalje i plakete (nove), u: *Bilten HND*, 19/1970., str. 23-26.
- Šimat Banov, I.**, Želimir Janeš. Izložba medalja, plaketa i male plastike, Samobor, 1984.
- Švajncer, J.**, Uporni mornari na Jadranu 1914-1918, u: *Numizmatički vestnik*, 13/1985., str. 100.
- Todorović, N.**
- Jugoslovenske i inostrane medalje. Médailles yougoslaves et étrangères, Beograd 1964.
- Medaljerski rad Frana Menegela Dinčića, u: *NV*, 21/1964., str. 30-37.
- Medalje, plakete i reljefi Mile Vod, u: *NV*, 27/1964., str. 33-39.
- Stilovi u jugoslavenskom medaljerstvu, u: *Bilten HND*, 10/1970., str. 7-13.
- Medaljerski opus Frana Menegela Dinčića. (Summary:) Medal work of Frano Menegelo Dinčić, u: *NV*, 35/1981., str. 48-59.
- Medaljerski opus Ive Simonović Despić, u: *NV*, 36/1982., str. 26-35.
- In Memoriam. Kipar i medaljer Frano Meneghella Dinčića, *NV*, 35/1986., str. 126-127.
- Tonković, Z.**, Kosta Angeli Radovani. Medalje 1941-1992, Varaždin, 1992.
- Uzorinac, I.**, The metallic work of Ivo Kerdic, u: *Transactions of the International Numismatic Congress. London, 1936*, London, 1938., str. 482-486.
- Uzorinac, I.**, Francesco Laurana (Franjo Vranjanin), u: *NV*, 23/1965., str. 41-33.
- Voltoлина, P.**, La storia di Venezia attraverso le medaglie, I-II, Venezia-Mestre, 1998.
- Vukić, F.**, Damir Mataušić, Zagreb, 1993.
- Vuletić-Vukasović, V.**, La medaglia di Giacomo di Bannisiis, u: *Smotra dalmatinska*, 34/1896., str. 3.
- Vuletić-Vukasović, V.**, Medalja, medaljice i bakrorez sv. Vlaha u Dubrovniku. Zbirka prof. — u Dubrovniku, u: *List Dubrovačke biskupije*, 2/1916., str. 24-36.
- Zlamalik, V.**
- Medaljerski rad Grge Antunca, u: *NV*, 6-7/1956., str. 17-22.
- Medaljerski rad Vanje Radauša, u: *NV*, 12/1958., str. 1-2.
- Medaljerski rad Vanje Radauša, u: *NV*, 15-16/1958., str. 23-30.
- Medaljerski rad Vanje Radauša, u: *Bulletin Instituta za likovne umjetnosti JAZU*, 3/1962., str. 230-305.
- Medaljerski rad Ivana Meštrovića (uz osvrt na monografiju Ž. Gruma), u: *NV*, 17-18/1962., str. 14-17.
- Medalja u Hrvatskoj, Zagreb, 1964.
- Memorijal Ive Kerdića, Osijek — Zagreb, 1980.
- Kroatische Medaillen und Kleinplastik 1906-1979, Berlin, 1981.
- Zlamalik, V.** — **Kopač, V.**, Štoviček medalje. Janeš taktile, Zagreb, 1972.
- Zlamalik, V.** — **Maroević, I.**, Medalje, plakete, inkrustacije i sitna plastika Želimira Janeša, Sisak, 1969.
- Zmajić, B.**, Medalja Miroslava Krleže (Grga Antunac), u: *NV*, 11/1964., 21, str. 29.
- Zmajić, B.**, Utjecaj rimskih carskih medaljona na stil renesansnih medalja, u: *NV*, 22/1964., str. 11-15.

Summary

Ivan Mirnik

Actual Situation in Research on Medal Art in Croatia

Croatia is homeland of considerable number of both great medal artists and less ambitious master cutters, from the 15th century to the present, and research on medal art began long ago. The themes have always been various, as well as the medals themselves. We could say that not much was left to study, and special attention was paid to the works of the most important artists. The number of authors, books and articles is astonishing: among the writers, we emphasize the following: K. Angeli Radovani, I. Bach, M. Bonačić-Mandinić, B. Crljenjak, I. Dolenc, C. Fisković, H. Göricke-Lukić, Ž. Janeš, B. Kopač, V. Kopač, Gj. Krasnov, H. Lederer, V. Maleković, D. Mandl, R. Matejčić, V. Mažuran-Subotić, B. Mesinger, I. Mirnik, M. Montani, S. Pačarić, M. Peić, K. Prijatelj, B. Prister, J. Purić, I. Rengjeo, D. Schneider, A. Starčević, A. Šegrc, K. Tonković, I. Uzorinac, V. Vuletić-Vukasović, V. Zlamalik, B. Zmajić and others, and among foreign authors, there are: A. Armand, L. Donati, C. Fabriczy, L. Forrer, G. Hill, H. W. Krufft, G. Majer, A. Patrignani, A. Rant, W. Rolfs, C. Stockert, J. Švajncer, N. Todorović, King of Italy Vittorio Emmanuele III, etc.

Among the earlier writers we should mention Ivan Kukuljević Sakcinski, who in his *Slovník* (1858) gave biographies of the two greatest Croatian medallists: Pavao Dubrovčanin and Franjo Vranjanin. Their works are being listed in the most important European literature on the art of the Renaissance medal, and in Croatia, I. Uzorinac and C. Fisković wrote about them.

The subjects of aforementioned writers were not only medals but also other objects that comprise the art of the medal. The themes vary from Renaissance medals to the newest creations, and they cover also modest badges, fire-fighters medals, etc. Individual medallists were studied, and exhibition catalogues were printed from time to time. Several contemporary artists wrote about their approaches to the medal. Croatian medallists participated very early in international and world exhibitions organized by FIDEM (Fédération internationale de la médaille), and therefore our medal entered the world stage. The catalogues of several museum collections of diverse material are also important. On the other side, the most abundant and also the most modest material was neglected, and it consists of small medals depicting saints, which are accessible to almost everyone in our people. Here and there we may find an occasional account by Hungarian or Austrian numismatists concerning this theme.